

СЫДЫСЧЫГАШ

№7
(2871) Февраль
19
вторник 2008
ЧЫЛ

1945 чылдың март 1-де үндезилеттинген.
1990 чылдың февраль 1-де катап тургустунган.

Хүнүнүн үнүрү: 7.53; ажыры: 17.34
Хүн дуртуунун узуну: 9.41.
Айынын үнүрү: 7.16
Ажыры: 15.31.

Солун вторник санында үнер.
Садар өрттээ дугуржулга езугаар.

СЫДЫСЧЫГАШТЫҢ МЕДЭЭЛЕРИ Чаңгыс домак-биле

● Февраль 13-те, Тываның В.Көк-оол аттыг хөгжүм-шии театрынга "2008 — Хөөмей чылынын" байырлыг ажыдышыккыны болган.

● Февраль 15-те, Кызылда Улусчу чогаадылга бажынынга болуп эрткен Тываның Аңыктар Эвилелинин тургузукчу конгресинге хөй-ниити организациязынын Уставын, программазын хүлээп алган болгаш Чөвүлелин, ревизия комиссиязын тургузуп, даргазынга Шүглүр Доржуни сонгаан.

● Февраль 15 — Россиянын интернационалчы дайынчыларынын тураскаал хүнүнде Кызыл хоорайга, №12 Интернационалчы дайынчылар аттыг школага ангы-аңгы хемчеглерни эрттирип, Афганистандан совет шериглерин үндүргенинден бээр 19 чыл болганын демдегдээн.

● Бо-да хемчегни уламчылап, февраль 16-да Кызыл хоорайнын школагайларынын аразынга кара адарынга, боону шын чыып билиринге, марштаарынга дээш өске-даа спортчу оюннарга маргылдаалар болган.

БАЙЫР ЧЕДИРИИШКИНИ

Хүндүлүг ачалар, кырган-ачалар!

Силерге Ада-чурт камгалакчызынын хүвүн таварыштыр изиг байырывысты чедирип тур бис!

Кезээде быжыг тура-соруктуг, төлөптүг, ажы-төлгө үлөгерлиг, өг-бүлениң езудуг даянгыыжы, бүзүрели болгаш мурнунарда салып алган сорулганаар, үүлө-херээнер кезээде бүдүнгүр, ааскежиктиг, өөрүшкүлүг, кадык-чаагай болурунарны база бүгү-ле эгелээшкинеринерге чедишкинерни күзедивис!

Эргим оолдар!

Байырлалыңар — Ада-чурт камгалакчызынын хүнү-биле!

Силерге эки өөредилгени, быжыг сагылгачурумну, кадыкшылды, ада-илеринериниң езудуг чоргааралы, дузалакчызы. Ада-чурттуң келир үеде төлөптүг камгалакчылары болурунарны сеткиливис ханызындан йөрээдивис!

"Сыдысчыгаштын" коллективинден

★ Мөзү-бүдүштүг оол

ЧҮТКҮЛДҮГ, ТУРА-СОРУКТУГ

Кызылдың №3 школазынын 11"б" класынын өөреникчизи Амыр-Санаа НОРБУ эки өөредилгелиг, быжыг сагылгачурумну, мөзү-бүдүштүг, тура-соруктуг оолдарнын бирээзи.

Амыр-Санаа эмчи болур күзелин чедиң аар дээш биология, химияны хандыр өөренип, хоорай, республиканың эртемнер олимпиадаларында 9 класстан тура чедишкинниг киржиң турар.

Ол 9-10 класска өөренип тургаш биологияга хоорай олимпиадаларында ийи катап бирги черни ап, тиилээн (башкызы Р.М. Саая), республикага ийи катап ийиги черни алган. А доозукчу 11 класска келгеш, хоорайга, республикага ийиги черлерни алган. Ол ышкаш химияга (башкызы Н.В. Петренко) хоорай олимпиадазынга үшкү, республикага ийиги черлерни, 10 класс тургаш географияга (башкызы Ч.А. Комбу) база шаңналдыг черлерни ээлээн.

Амыр-Санаа класында, школада бооп турар бүгү-ле хемчеглерниң илөпкейлиг киржикчизи, хөй-ниитичи

болгаш класы-биле кады 9 класс тургаш Бүгү Россиянын уруглар төвү "Океанга" дыштан-мышаан, анаа болуп эрткен национал культура-ларнын VII фестивалында эки киржиң, мырыңай фестивальдын байырылыг ажыдышыккынын чаңгысклассчызы Ай-кыс Шивит-биле ажитканнар. Ынчангаш ол фестивалдын Диплому, медалы-биле база шаңнаткан.

Өөредилгеден хостуг үезинде ол футбол ойнаарыңа, шыдыраалаарыңа хандыкшылдыг. Оон аңгыда компьютерни шиң-

гээдиң ап, гитарага ойнап өөренип, солун номнарны номчуп турар.

Үе-чергечер — Амыр-Санаа Норбудан үлөгер ап, эки өөренип, сагылгачурумну бооп, келир үеде төрөөн Тываңарнын төлөптүг оолдары болуңар.

Адыгжы СААЯ.

Чурукта: Кызылдың №12 школазынын 11 "б" юрист-класынын өөреникчилери

● Февраль 18-те, Кызылдың №1 школазынга хоорай башкыларынын "Чылдын башкызы-2008" конкурстун байырлыг ажыдышыккыны болган.

● Кызылдың №15 лицейинге хоорай школаларынын өөреникчилеринин "Келир үеже базым" деп эртем-практиктиг конференциязы болуп эрткен.

● Республиканың А.С.Пушкин аттыг национал библиотеказынын чурт-шинчилел килдизи "Шагаа — тыва Чаа чыл" ном делгелгезин организастан эрттирген.

● Эрткен неделяда Кызылдың №3 ясли-садынга болуп эрткен семинарга республиканың ангы-аңгы булуңнарында ясли-садтарын башкылары киржиң, арга-дуржулгазын солушкан.

● 2007 чылдын дургузунда республиканың девис-кээринге 7781 кем-херек үүлгедиишкени бүрүткеттинген.

● 2007 чылда наркоманиядан аараан кижилернин саны 771 четкен, оларнын 12-зи назы четпээр.

● Февраль 14-те, Россия Федерациязынын Президентизи В.В.Путин чурттуң болгаш даштыккынын журналистерни-биле парлалга конференциязын эрттирген.

ФЕВРАЛЬ 23 — АДА-ЧУРТ КАМГАПАКЧЫЗЫНЫҢ ХҮНҮ

АЖЫПГЫР, ЭРЕС-КЕЖЭЭ

★ Улегерлиг кырган-ача

Алексей Сендажьевич Монгуш — улегерлиг ача болгаш кырган-ача. Ол ийи оолдуг, ийи уйнукут. Оолдарының кайызы-даа дээди эртемниг эмчилер. Адыгжызы — кезер эмчи. Аңчызы — диш эмчизи. Адыгжы биле Аңчы — ачазының чор-тааралы, чонунга хүндүткелдиг, буян чедирип чоруур эмчилер.

Алексей Сендажьевич ийи уйнуктарының эргим, ынак кырган-ачазы. Эрес-кежээ кырган-ача мал-

маган тулуп, огородунда ногаа аймаан тарып турар болгаш уйнуктарын эът, сүт, ногаа-биле хандырып турар.

Алексей Сендажьевичиниң сонуургалы хөй талалыг. Ол уран чүүлге сундулуг, шүлүк бижиирин шенеп чоруур. Хар-назыны 50 ашкан-даа болза, спорт-биле харылзаазын ам-даа үспээн.

Алексей Сендажьевич Тес-Хем кожуунга 20 чыл ажыр КАИ начальник-тээш, амгы үеде Ак-Довурак хоорайда автошколада (ДОСААФ) башкылап турар.

Урана МОНГУШ

★ Төлөпиг солдат

АВАЗЫ, ДУҢМАПАРЫ ЧОРГААРПАНЫР

Дуганчы САГААН

Черби ортумаа школазын 2006 чылда чедишкениг дооскаш, улаштыр Кызылдың экономика болгаш эрге-хоойлу техникумунче өөренип кирип алгаш, маркетинг талазы-биле ортумаа тускай эртемниг мергежилдиг болганын херечилдээн дипломну холга алган. Удатпаанда ол эр кижиниң ыдыктыг хүлээлгези — Ада-чуртунун камгалакчызы болур шериг албанынче келдирткен. Дуганчы бо хүннерде Соңгу Кавказтын шериг округунга хамааржыр — Ростов облазынын Новочеркасск хоорайда Россия Федерациязының Иштики херектер яамызының тускай сорулгалыг шериг кезээнде албан-хүлээлгезин

эки эрттирип турар. Командирлери Дуганчының шериг херээнге эки белеткелдин, күүседикчи сагылга-чурумнуун, биче сеткилдиг, хүндүлээчелин мактаар. Дуганчы хөөмөйлээр, гитарага ойнавышаан ырлаар боорга эш-өөрү — солдаттар, коман-

дирлер хөөмөйлөп, ырлап бээрин катап-катап дилээрлер болгаш Тыва дугайында айтырып, Азиянын төвүнде республиканы хөлчөк сонуургаарлаар.

Дуганчының авазы — Чербинин тускай корекциялыг школа-интернадынын башкызы Айлаңмаа Назытыевна Сагаан, кыс думмалары — студентилер Юлиана, Амбармаа, шолочы Алисмаа оон шериг албанын төлөпиг, тура-сорукут, шаңнал-мактадыг эрттирип турарына чоргаарланып, Февраль 23 — Ада-чурт камгалакчыларының хүнү база кел чыдар төрүтүнгөн хүнүн таварыштыр изиг байырны чедирип, кадыкшылды, өөрүшкүнү, аас-кежикти, чедишкенин күзеп турарлар.

СЫРЫЙ ХАРЫЛЗААЛЫГ АЖЫПДААРЫ ЧУГУПА

• Уруглар болгаш хоойлу

Тыва Республиканың Чазааның ээлчеглиг хуралына ТР-ниң Иштики херектер сайыдының оралакчызы Владимир Байкара 2007 чылда республиканың девискээринге кем-херек үүлгедииш-киннериниң байдалының дугайында илеткелди кылган.

2007 чылдың дургунда республиканың девискээринге 7781 кем-херек үүлгедиишкени бүртүктеттинген, 2006 чылга деңизерге, 22,8 хуу кызырылган, үүлгеткен кем-херектин 63,04 хуузуун ажыдып тыпкан.

Уругларга хамаарыштыр алыр болза, 2007 чылда республиканың назы четпээннеринин аразында кем-херек үүлгедиишкени 9,88 хуу өскөн. Бо нарын-берге, чидиг, дүвүрээзинниг айтыры болуп турар. Назы четпээннер 445 аар кем-херектерни арага ижиپ алгаш, эзирик үүл-

геткеннер. Ол дээрге өлүрүшкүн, кижиге аар кем-дээшкин чедирер, үптээшкин, дээрбедээшкин дээш-ышкаш херектер-дир. Бо кем-херектерни кымнар үүлгедип турарыл? Амыдыралыг чединмес, ажы-төлүнү хайгааралынче, өөрөдигезинче, кижизидилгезинче сөгүш салбас, арагалаар, ажыл кылбас ада-иелерниң ажы-төлү. Ынчангаш 2007 чылда ада-ие хүлээлгезин күүсетпейн турарларга хамаарыштыр 33 кеземче херээн оттурган. Судтарга 131 кеземче херээн көргөш, оларнын ада-ие эргезин казаан. Маңаа кол черни школа албан черлери, херэжөөнер чөвүлөлдери, ада-иелер комитеттери, кожууннарды болгаш хоорайларда назы четпээннер комиссиялары ээлеп, ада-иелер, назы четпээннер-биле чедир ажылдаар ужуруг дээрзин хураалга айткан.

2008 чылды Өг-бүлө чылы деп чарлаан болгай. Ынчангаш өг-бүлелер уругларының кижизидилгезинче, улуг кичээнгейни сыйлы, уругларының хостуг үезин чөп ажыглар-биле яны-бүрү бөлгүмнерже, спортчу секцияларже кирип, хаара тудары күзөңчиг. Школарда социалогтар база милицияның учедунда турар элээдилер-биле профилактика ажылын чорудуп, ада-иелер-биле сырый харылзаалыг ажылдаар болза эки.

Ак-Чыраа сумузунга Шагааны байырлааны

ОМАК-ХӨГЛҮГ, МӨӨРЕЙЛЕЖИП УТКААННАР

Өвүр кожуунун Ак-Чыраа сумузунун чону үнүп келген чер олуттук Сарыг Күске чылын омак-хөглүг, өөрүшкүлүг уткааннар.

Февраль 7-нин бүдүү хүнүнден эгелеп, хондур, оон эртенинде база ойнап, мөөрейлежиپ тура хүн-

тывызыктар дээш оон-даа өске мөөрейлерге ак-чыраажылар идепкейлиг киришкен. Тыва улустун аас-чочаалына арбан-нардан Тумат кудумчузу шыгараан. Кажык-биле оюн-нарга Валентина Севекпиг, Зоя Сүгөжиковна олар өскөлери ашкан. Муңгаш шыдыраага Танаа-Херел Тумат тергидеэн. Маңчы чип, бардам-

нун даргазы Николай Маадырович Биче-оол дириг малдың бодун шалбалап, чоннуң хей-адын көдүрүп турду. Бо мөөрейге Айдаш Доңмит бирги черни алган. Тевек теверинге Чингис-Хаан Шойдан тергидеэн. Шоодайлыг чарышка Ай-Суу Доржу, Шериг-оол Шогжап, чадаг-чарышка Чаяна Владимировна, Долаана Нарын-ооловна чемпионнааннар. Канат тирттарына “Чыжыргана” арбаны күштүүн көргүскеш, тиилээннер. Школа башкылары аныак өг-бүлелерге чадаг-чарышка эстафета эрттиргенин чон сонуургаан. Бо маргылдаага

Тевек маргылдаазына шыгарааннар: Айдаш Доңмит (салагай таладан), Чингис-Хаан Шойдан, Ай-Херел Чүсүмаа

Чадаг-чарышка эстафетаны тиилекчилери

Алексей, Оюмаа Базыр-оолдарнын, Кадыг-оол, Ай-Суу Доржуларнын, Адар-оол, Чаяна Кууларларнын өг-бүлелери шыгарааш, шаңнадып-мактатканнар. Тыва хүрешке аныак мөгелер хөйү-биле кижип, чараш аргаларны ажыглаанын чон магадаан. Маңаа онзаалап демдеглөп каар чүүл — атуурагыг хоочун мөгө Казакан Доржунун оолдарынын оолдары шыырак хүрежип, Чолдуг Доржу шүүлген, Бады-Мөгө Доваадор үжүүрлөшкен.

База бир солун чүүл — Өг-бүлө чылында акым, чаавам Дамды, Алдына Базыр-оолдар Шагаа-кыс деп кыстыг болганнар. Ынчангаш оларга аас-кежикти күзедим.

Сайгын ТЮЛЮШ, 5 класс, Ак-Чыраа школазы

Чадаг-чарыштын чемпионнары: Чаяна Бамыштай (салагай таладан), школа директору Долаана Нарын-ооловна Доспан

эзіннер. Культура ажыл-дакчылары Шагаа байырлалын баштак, хөглүг концерт-биле эгелээн. Кожанар, узун-тыныш, дүрген-чугаа, үлегер домактар,

наарына Бежендей Агбаан тиилекчи болган. Хендирбе сый шаварына Алим Тюлюш шыгараан. Аът шалбалаар мөөрей эң солун эрткен. Бистин суму-

★ Салым-чаянның оол

ШКОЛАЗЫН, КОЖУУНУН АЛДАРЖЫДЫП ТУРАР

Эрзин ортумах школазының 4"а" класының өөреникчиси Байыр ЯНДАА өөредилгези эки, чурумнуг, кончук чараш ырлаар болгаш чүгле эш-өөрүнүң эвес, башкыларынын, чонунуң хундуктелини чаалап ап, ыры-шоорун хейге бараалгадып, кожуунун алдаржыдып турар.

Байыр бичин чажындан-на хөөмей-сыгытты, ыры-хөгжүмнү дыңнап өзүп, бир хар чаа ажып чараш-ла шулурткайндыр ырлап эгелээн. А 3 харлапкаш. Культура бажыңының сценазынга "Дагаажыктар" деп ырыны ырлап үнүп келген. Байырның улуг сценаже үнеринге "Хензигбей" ясли-садтын дуржулгалыг башкылары Ирина Дажиевна Балдир, Валентина Сояновна Сарыгбан олар деткимчезин көргүзүп, улуг салдарны чедиргенер.

Байыр өзүп, 5 харлап, шору эр апаргаш, мырыдай Эрзин суурнун Култура болгаш дыштанылга төвүгө "Өргүн Эрзин хемимини өзүп олурар төлү мен" деп концертин көргүскен. Бичин Байырны деткири-биле башкылары, ада-иезиниң эш-өөрү, дөргүл-төрелдери, чоок кижилер ол кезээ чыгып келген өөреникчиси, хөгжүмнү, ырлаар салым-чаянның магадааннар. Байырның бо бирги концертинге Тывада ат-сураглыг артистер, хөөмейжилер — Андрей Монгуш, Игорь, Айдысмаа Көшкендейлер, Монгуш-оол Ондар болгаш өскелер-даа киржиң, са-

лым-чаянның оолга деткимчезин көргүзүп, ак орукту күзээрнер. Оон соонда ол кожуунга эрткен бичин ыраажыларын "Хамнаарак" мөөрейинге тиилээш, республикага база чедишкенини болган.

Байыр 6 харлапкаш, республиканы, оон найысылалы — Кызыл хоорайны "чаалап ап" эгелээн.

2005 чылдың февраль айда кожуун чергелиг 5-7 харлыг бичин оолдар аразынга болуп эрткен "Эрнин эреси" деп мөөрейге Байыр тиилээш, кожуунун адын камгалап республика чергелиг шак-ла ындыг мөөрейге киришкеш, 17 кижикчинин аразындан шылаарап үнгөш, Дээди шаңнал — Гран-прини ап, "Эрнин эреси-2005" деп хундуктук атка төлөтүп болган.

Ол-ла чылын Улуг-Тиилелгенин 60 чылынга тураскааткан "Тиилелгенин салюду" деп I республиканың уругларының чогадыкчы фестивалынга Байыр киришкеш, "Сээң дугайында ырлап тур мен, солдат" деп номинацияга ийиги черни ээлээн.

2007 чылдың март 23-те, Кызылда Улусчу чогадылга бажыңыга "Өскөн, төрөөн Тывамның өзүп орар төлү мен" деп ийиги улуг концертин (хоорайга бир дугаар) Байыр көргүскен. Анаа Тываның национал оркестри база ат-сураглыг артистер Айдысмаа, Игорь Көшкендейлер, Андрей Монгуш, Олег Сарыглар дээш өскелер-даа киржиң, Байырны деткиң, концертти улам солун болдурганнар.

Байыр көргүскен ийи концерттеринин дискилерин үндүрүп, эш-өөрүңге, дөргүл-төрелинге, чонга база тараткан.

Байыр ырлаарындан аңгыда, шиилерге, интермедияларга база ойнап турар. Хостуг үезинде компьютерни хандыр өөренип турарындан аңгыда, күш-культура, спортка хандыкшып, тыва хүрешти хүрежиң, футбол ойнаарыңа ынак. Тыва хүрешке бодунуң үе-чергези оолдар аразыңга болуп турар маргылдааларга шүүп, үжүүрлөжиң турар.

Байыр уран чүүлге сонуургалдыг болгаш хөгжүм херекселдерин хандыр өөренип алыры-биле 2-3 класстарны республиканың салым-чаянның уругларының Р.Д. Кенденбиль аттыг уран чүүл школазынга өөренип, школаның директору Валерий Дыртый-оолович Ондарның башкылап турары — соктаар хөгжүм херекселдеринин (ксилофон) класынче барып турган.

Байырның ырлаар салым-чаянның оон кырган авазы, культураның хоочуну, амгы үеде "Ужук" элээдилер клувунун директору Алефтина Кыргыс-овна база авазы "Чаңгыс демниг Россия" партиязының күүсекчи комитетинин ажилдакчызы Ольга Васильевна Яндаалар бүгү талазы-биле деткиң, аргасүмезин берип чоруурлар.

Амгы үеде Байыр үшкү улуг концертин Кызыл хоорайга бо чоокку үеде көргүзери-биле белеткенип турар. Ол чеже-даа ырлаар, уран чүүлге сонуургалдыг болза, өзүп келгеш банк ажилдакчызы болур күзелдин чугаалады. "Ырлаар кижини чонунга чараш ырларны ырлап берип, уран чүүлге бараан болбас сен бе, Байыр" -деп, айтырымга: — Хүндүс ажилдап кааш, кезээрде азы дыштаныр хүннерде концерттер көргүзүп, ырлаар мен" — диди.

Күзелдерин боттаныр-ла болзунам, Байыр. Эки өөрениринни, аас-кежиктиг, өөрүшкү-маңайлыг болурунну күзедивис.

Адыгжы СААЯ.

Уруглар чурга тур!

"Кыйгы" чогаадыкчы лабораторияның организастааны "Чоок кижилерим" деп республиканың чурулга конкурсузунуң тилекчилеринин ажилдарын силерге бараалгаттывыс, уруглар.

"Мээң кырган-ачамның ачазы Константин Ильич" Руслан КОТОВЩИКОВ чурасан, Дүрген суур.

"Мээң авам" Алина КУУЛАР чурасан, Республиканың дүлөй уруглар школазы.

"Ачазы биле оглу" Настя БАГАЙ-ООЛ чурасан, Кызылдың №14 школазы.

"Мээң ачам" Кечик КУУЛАР чурасан, Республиканың дүлөй уруглар школазы.

"Чээнорим" Айдыс ОНДАР чурасан, Кызылдың №8 школазы.

"Малчын" Орлан ДАВАА чурасан, Дерзиг-Аксының интернады.

О А , Ы . О О Д А Р Г А

ТЫВЫЗЫКТАР БАРДЫ, ТЫВЫНАРАМ, ООЛДАР!

Сен ыңай олур, мен сээң орнунга олурайн.

Баажызы: бойдушта

Узун кудуруун ал, улуг кулаам салырым ол.

Баажызы: бойдушта.

Хоор сарыг үнүп келди, кодан чылгы дезде берди.

Баажызы: бойдушта

Хаан оолдун оттуу чок, кадын кыстын хачызы чок.

Баажызы: малда

Боостая чок болза-даа үннүг.

Даван чок-даа болза, чоруктуг.

Баажызы: бойдушта.

ТЫППААННАРГА ХАРЫЫ

Январь 29-та үнген №4 "Сылдысчыгашта" кроссвордтун харыызы: Доора дургаар: 1. Куске. 2. "Сылдысчыгаш". 3. Карандаш. 4. Ыт. 5. Хаан. Узун дургаар: 1. Кадык. 2. Самбыра. 3. Сүт. 4. Ааржы. 5. Шай. 6. Тарбаган.

Февраль 5-те үнген №5 солунда бодалга-тывызыктарнын харыызы: 1. Үш эжеш, илди хол-хап аргып берген. 2. Бир кижиге он беш манчы оннажыр. 3. Он беш куштар. 4. Чээрби беш хой арткан.

Февраль 12-де үнген №6 солунда "Бодандылар айтырылганын харыызы: 1. Сүт. 2. Ааржы. 3. Чаванча. 4. Манчы. 5. Чөкпек. 6. Хеп-пире. 7. Мүн. 8. Хан. 9. Эжекери. 10. Кургулдай. Узун дургаар шиги алы: тыва чемпион.

"ӨЗҮМНЕР — 2008"

чогаадыкчы конкурсту чарлап тур бис, уруглар! 2008 чылды Россия Федерациязынга Өг-бүлө чылы кылдыр чарлааны-биле республиканың "Сылдысчыгаш" уруглар солунунун редакциясы "МЭЭН ӨГ-БҮЛЕМ — ЧОРГААРАЛЫМ" деп темалыг чогаадыкчы конкурсту чарлап тур.

КОНКУРСТУН СОРУЛГАЗЫ

Өг-бүлө күрүнениң үнденини, эң-не үнелиг чүүл дээрзин база төлөптиг, үлгерлиг, солун намдарлыг, ат-сураглыг, ажил-ишти, онзагай, хөй-ниитичи, идепкейжи өг-бүлелерни уруглар, аныяк-өскөн ортузунга суртаалдаары, оларның чаагай езу-чанчылдарын, аргадуржулганын неспередири.

Уруглар! Бо темага чогаадыктар бижип тура, үстүндө демдеглээнниси негелделерге дүгжүп турар, шынап-ла солун арынга бижип болур, өскелерге үлгөр-чижек боор, езулуг төлөптиг өг-бүлелерни шилип, башкыларыңар, авачанар, улуг улус-биле сүмележи, дугуржуп тургаш бижириңерни сүмеледизис.

КОНКУРСТУН НЕГЕЛДЕЗИ

Конкурса школа назылыг уругларны кириштирер.

Ак азы кыдырааш саазынынга чараштыр бижээн, конкурска деп айыткан, конкурстун сорулгазынга дүгжүп турар, бедик утка-шынарлыг ажилдарны күлээп аар.

Бижээн ажилдарга өг-бүлелерниң хууда архивинден фоточуруктарны ажыглап болур.

Конкурстун киржикчизи бижээн ажылынга ат-сывын.

школазын, клазын, харын, даргай адресин айтыры албай КОНКУРСТУ ЭРТТИРЕР ҮЕЗИ, ТҮҮНЭЭРИ, ТИЛЕКЧИЛЕРНИ ШАННАП-МАКТААРЫ

Конкурсту чарлаан хуу — февраль 19-тан декабрь 23-ке чедир эрттирер. Түннээр февраль 26-дан декабрь 23-ке чедир "Сылдысчыгаш" солун үнген чогаадыкчы ажилдарны сайгарып көргөш, түннээр.

Эң эки ажилдар бижээш тилекчи болган, шанналыг черлер алган уругларга "Өзүмнер-2008" чогаадыкчы конкурстун Дээди шанналы, бир бириг шанналды, ийи ийиш шанналды, үш үшкү шанналды "Сылдысчыгаш" солунун Хүндүлел бижиктер, өртектиг белектер-биле калдыгысыр. Шилиттинген ажилдарны ангы ном кылдыр үндүрер. Ол ышкаш мактал шанналар база көрдүнгөн.

Конкурса идепкейлиг киржиңер, уруглар! Чогаадыкчы ажилдарыңарны манап артыгыс.

"Сылдысчыгаштын" редакциясы

Юмореска

СООДАЖЫГ

— Чүге дээрге бичин эзиринде, "турза узун, тутса мөгө мен, менээ чедер шаанар бар эвес" дээр болгай сен.

Ашак-даа ыгт чок.

— А бардам деп кандыг кижил ол?

Ачазы шала хөлүе берип: — Шыдавазы чүвеже шурай бээр кижидир ийин.

— Ынчаарга авам бардам кижиде?

— Ол чүү дээрин ол?

— Эзирикте кечээлей бээринге, сенээ күш четпес хирезинде, кырынче шурай-ла бээр ийик чоп.

Ачазы шугулдаксап, тура халыгылап, салаа-сайгыдын ууштагылап эгелээн. Ынчан оглу:

— Шугул кижиде деп кандыг кижини ыңча дээрли, ачай?

— Шынын чугаалаарга, шыдашпас улусту ыңча дээр.

— А сен шугул кижиде сен бе?

— Чок, анаа-ла кижиде мен.

— Ынчаарга, чүге ол-бо тур халып, ууштанып турарын ол?

Ачазы харгыс талпач, шыдашпаш чок олур дүшкеш: — Ам сен харыылап көрөм, ааспырак деп кандыг кижини ыңча дээрли? — деп, харык чок үн-биле ол айтырган.

— Бодаарымга, ыңдыг кижиде база сен ышкаш-тыр сен, ачай.

Ачазы шыдашпайн, тура халааш:

— Мен боор чүве бе, аксы-шала мурнай өскөн, ыңдыг кижиде сен сен! — деп көксенип, хөрөктөнип үнгөн.

— Ынчаарга, ачай, уктук кижиде утун дөзээр чүве дээн, мен сен дөзөним ол ышкаш ал! — дээрге, адазы кускуннапкыш:

— А-а, бокта, сен кудугурун шүңме?! — деп, оглун сегирт алып деп чыда, соора тутканы шала кырынче чирс кыдыр дүшкен.

Чоп ЧУЛДУМ.

СЫЛДЫСЧЫГАШ

"Океан-97" Бүгү Россия фестивалының дипломытызы, "Чопар-лаш-2004" республика конкурсузунун лауреады, Россия Журналистер Эвилелиниң дипломытызы.

Тургузукчулары: Тыва Республиканың парладыг болгаш информация талаа-биле күрүне комитети. Тыва Республиканың шиги болгаш профессионал өөрелиге яамызы.

Кол редактор Александр ШОЮН

Редакцияның адреси: 667000, Тыва Республика, Кызыл, Красноармейская кудумчузу, 100. Парлада бажыны. 4-кү казг. кабинеттер 75, 76, 77, 79.

Индексни 10013.

Тираж 3821 экз.

Чагыт №140.

Россия Федерациязының Парладага, телерадиоам-ныдыла болгаш массалыг коммуникация херектериниң талаа-биле жамынын Органык Сибирьде регионнар иразынын девискээр эргелели "Сылдысчыгаш" солуну бүртүктүн. Херечилени — Т-00015.

Солуну ТР-ниң "Тываполиграф" курунениң унитарлап буюулузунга парлаан. (Кызыл, Шетинкин-Кравченко, 1.) Парладаже дужайры: график езулар понделынникте

10 шакта. Херек кырында понделынникте 9-00 шакта. Редакция бижимел чүүдере: тырттырган, турада чуруктарга, шүлүк болгаш проза чогаалдарына сайгарылга кылбас болгаш оларны эзеринге дээр эгилтес, авторлар-биле чагылжалдыг чорутпас. Солуну РФ-тиң парлада болгаш массалыг коммуникация херектериниң талаа-биле Агенти-лининиң деткимчези-биле үндүрүп турар.